EUROOPPALAISTEN AKKREDITOINTIELINTEN YHTEISTYÖJÄRJESTÖN, EUROOPAN KOMISSION, EUROOPAN VAPAAKAUPPALIITON JA TOIMIVALTAISTEN KANSALLISTEN VIRANOMAISTEN YHTEISTYÖLLE

(2009/C 116/04)

1. YLEISIÄ TIETOJA

Tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 765/2008, jäljempänä "akkreditointiasetus", säädetään akkreditoinnin alalla noudatettavista yhteisön toimintalinjoista. Asetuksella otetaan käyttöön akkreditointia koskevat kattavat lainsäädäntöpuitteet, joissa vahvistetaan yhteisön tasolla sen toimintaa ja järjestämistä koskevat periaatteet. Siinä asetetaan tiettyjä velvoitteita kansallisille akkreditointielimille, jäsenvaltioille ja Euroopan komissiolle ja määritetään niiden vastuualueet sekä Eurooppalaisten akkreditointielinten yhteistyöjärjestön (European co-operation for Accreditation, EA) koordinointitehtävä.

Nyt annettavissa suuntaviivoissa vahvistetaan EA:n, Euroopan komission, Euroopan vapaakauppaliiton (EFTAn) ja toimivaltaisten kansallisten viranomaisten poliittinen sitoutuminen toimintaan. Ohjeiden avulla halutaan laajentaa ja lisätä yhteistyötä, jotta otetaan huomioon toimintalinjoissa ja lainsäädännössä tapahtunut kehitys kuten akkreditointiasetuksen antaminen. Tavoitteena on myös vakiinnuttaa akkreditoinnin, EU:n ja EFTAn jäsenvaltioiden akkreditointielinten sekä EA:n asema mainitun asetuksen onnistunutta täytäntöönpanoa varten. Suuntaviivoilla ei oteta millään tavoin käyttöön lainsäädännöllisiä tai rahoituksellisia velvoitteita tai edellytyksiä. Ne vahvistetaan asetuksessa (EY) N:o 765/2008 sekä Euroopan komission ja EA:n välistä kumppanuutta koskevassa puitesopimuksessa.

Suuntaviivojen tarkoituksena on mahdollistaa juoheva siirtyminen uuteen toimintaympäristöön, joka on määrä luoda akkreditointiasetuksen antamisen myötä. Asetuksen taustalla on akkreditointia koskevan yhteisen oikeusperustan puuttuminen: on syntynyt erilaisia toimintatapoja ja toisistaan eroavia järjestelmiä, minkä vuoksi akkreditoinnissa sovellettu tarkkuus on ollut vaihtelevaa EU:n ja EFTAn jäsenvaltioissa. Asetusehdotus sai tukea myös 10. marraskuuta 2003 annetussa neuvoston päätöslauselmassa, jonka aiheena oli Euroopan komission tiedonanto "Uuden lähestymistavan mukaisten direktiivien täytäntöönpanon tehostaminen". Asetuksella halutaan luoda akkreditointia koskevat kattavat puitteet, jotka lisäävät EU:n ja EFTAn alueella akkreditointipalvelujen yhtenäisyyttä, avoimuutta ja yhteistyötä.

Eurooppalaisten akkreditointielinten yhteistyöjärjestö (EA) samoin kuin Euroopan komissio, Euroopan vapaakauppaliitto (EFTA) ja toimivaltaiset kansalliset viranomaiset vahvistavat, että akkreditointi on akkreditointielimen antama riippumaton ja virallinen todistus vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten pätevyydestä, puolueettomuudesta ja ammatillisesta luotettavuudesta ja näin ollen todistus siitä, että testi- ja tarkastusraportit, kalibrointitodistukset, hallinnointijärjestelmä, tuote- ja henkilöstötodistukset ja muut yhdenmukaistettujen standardien mukaisesti annetut todistukset ovat päteviä ja uskottavia.

EA, Euroopan komissio, EFTA ja toimivaltaiset kansalliset viranomaiset toteavat, että akkreditointi on eräänlainen valtuutus vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksille ja näin ollen myös keino lisätä käyttäjien luottamusta. Se vahvistaa osaltaan jäsenvaltioiden välistä luottamusta vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten pätevyyteen sekä niiden myöntämiin vaatimustenmukaisuustodistuksiin. Akkreditoinnin avulla varmistetaan, että vaatimustenmukaisuuden arviointiin osallistuvilla laitoksilla on vaadittu pätevyys. Akkreditointi on näin ollen tärkeää, jotta saavutetaan yhdenmukaisempi suoritustaso.

EA, Euroopan komissio, EFTA ja toimivaltaiset kansalliset viranomaiset myöntävät, että akkreditointi vaikuttaa moniin yleisen edun mukaisiin kysymyksiin, kuten terveyteen, turvallisuuteen, ympäristöön ja yritysten ja muiden toimijoiden kilpailukykyyn. Se lisää osaltaan markkinoiden turvallisuutta ja luo käyttäjien keskuudessa luottamusta eurooppalaisiin markkinoihin, mikä on ehdoton edellytys sisämarkkinoiden hyvälle toiminnalle. Akkreditointia on käytetty teknisen pätevyyden tunnustamiseen eri aloilla: esimerkkejä ovat ympäristöasioiden hallintajärjestelmät, EMAS-järjestelmä (yhteisön ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmä) sekä elintarvikevalvontaan kuuluvat kokeet. Akkreditointi voi olla julkisen politiikan kannalta tärkeää, ja se voi tukea merkittävällä tavalla lainsäädäntöä ja ennen kaikkea vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksista ilmoittamista jäsenvaltioissa uuden lähestymistavan mukaisten EU:n direktiivien yhteydessä. Akkreditointi on tuolloin keino varmistaa, että kaikki ilmoitetut laitokset toimivat samojen vaatimusten mukaisesti.

EA, Euroopan komissio, EFTA ja toimivaltaiset kansalliset viranomaiset toteavat, että akkreditointi tuo lisäarvoa virallisena valvontatasona vain silloin, kun se hoidetaan viranomaistehtävänä, voimassa olevien ja jatkuvasti kehittyvien teknisten vaatimusten mukaisesti, riippumattomasti ja kaikille sidosryhmille vastuuvelvollisena, ilman että jokin yksittäinen intressi olisi määräävä, ja siten, että kaupalliset paineet ja akkreditointielinten ja vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten välinen tai akkreditointielinten keskeinen kilpailu ovat poissuljettuja. Tämä koskee vaatimustenmukaisuuden arviointia sekä säännellyllä että sääntelemättömällä (markkinavetoisella) alueella.

EA, Euroopan komissio, EFTA ja toimivaltaiset kansalliset viranomaiset toteavat, että akkreditointipalvelujen tehokkuus vaatimustenmukaisuuden arvioinnin alalla korreloi eurooppalaisen akkreditointimallin johdonmukaisuuden kanssa toimintalohkosta riippumatta. Mallin on pohjauduttava yhteisiin periaatteisiin, ja sitä on sovellettava yhdenmukaisesti kaikkialla ETA:ssa käyttämällä kulloiseenkin politiikan alaan ja välineeseen soveltuvia yhdenmukaistettuja teknisiä kriteerejä.

Näiden suuntaviivojen avulla halutaan vahvistaa suhteita, jotka on luotu vuonna 1999 allekirjoitetulla yhteisymmärryspöytäkirjalla, joka koskee Euroopan yhteisöjen komission ja Eurooppalaisten akkreditointielinten yhteistyöjärjestön yhteistyötä vaatimustenmukaisuuden arvioinnin alalla, sekä vuonna 2005 allekirjoitetulla Yhteisen tutkimuskeskuksen (Euroopan komission pääosasto) ja Eurooppalaisten akkreditointielinten yhteistyöjärjestön yhteistyösopimuksella, joka koskee kemiallisten mittausten luotettavuuden ja vertailukelpoisuuden osoittamista.

Ottaen huomioon viime vuosina muuttuneen akkreditointitilanteen EA, Euroopan komissio, EFTA ja toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ovat yksimielisiä siitä, että näillä suuntaviivoilla on päivitettävä edellä mainittuja nykyisiä yhteistyöasiakirjoja, jotta tapahtunut kehitys voidaan ottaa huomioon.

2. EUROOPPALAISEN AKKREDITOINNIN KEHITYS

EA, Euroopan komissio ja EFTA katsovat, että näissä suuntaviivoissa olisi otettava huomioon seuraavat näkökohdat:

— Akkreditointi on luonteeltaan viranomaistehtävä. Tästä ovat osoituksena monet erilaiset yhteydet valtionhallintoon ja se, että akkreditoinnin viranomaisluonne ja -vastuu on pysynyt kuitenkin muuttumattomana. Viime vuosina on ilmennyt, että on tarpeen lujittaa akkreditoinnin viranomaisluonnetta ja vahvistaa akkreditointielinten asemaa EU:n ja EFTAn jäsenvaltioissa sekä niiden suhteita asianomaisiin kansallisiin viranomaisiin.

— Viranomaissuhde luodaan kansallisella tasolla käyttämällä erilaisia lainsäädännöllisiä ratkaisuja kunkin akkreditointielimen tapauksessa. Järjestelmät ovat erilaisia, ja myös vastuun taso sekä saatujen toimeksiantojen laajuus vaihtelevat. Nykyisin on selvää, että akkreditointielimillä olisi oltava sellainen asema, että niiden katsotaan käyttävän julkista valtaa.

— Kansalliset viranomaiset alkoivat 1970-luvulla käyttää akkreditointia vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten pätevyyden mittaamiseen, ja siitä alkaen on kehitetty erilaisia lähestymistapoja ja järjestelmiä Euroopan ja maailman laajuisesti. Ensimmäinen aloite koski akkreditointipalvelujen alueellista ja kansainvälistä lähentämistä. Sen myötä perustettiin vuonna 1976 Länsi-Euroopan kalibrointiorganisaatioiden yhteistyöelin WECC (Western European Calibration Cooperation) ja vuonna 1977 kansainvälinen akkreditointiorganisaatio ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation). Vuonna 1987 perustettiin Länsi-Euroopan akkreditointiorganisaatioiden yhteistyöelin WELAC (Western European Laboratory Accreditation Cooperation). WECC ja WELAC yhdistyivät vuonna 1994 ja muodostivat EAL:n (European co-operation for Accreditation of Laboratories). Sitä ennen oli vuonna 1991 perustettu EAC (European Accreditation of Certification). Kansainvälisellä tasolla perustettiin sertifioinnin alalla toimiva IAF (International Accreditation Forum), jonka toimintaan kuuluu sertifiointi- ja tarkastuselinten akkreditointi. Vuonna 1997 EAL ja EAC yhdistyivät. Ne muodostivat EA:n, josta tuli oikeushenkilö vuonna 2000. EA on Alankomaiden lainsäädännön alaisuuteen rekisteröity voittoa tavoittelematon järjestö. Se koostuu kansallisista akkreditointielimistä, jotka toimivat viranomaisvaltuuksin kaikkien vaatimustenmukaisuuden arviointitoimien alalla.

— Akkreditointielinten välinen yhteistyö Euroopan (ja kansainvälisellä) tasolla tarvitsee tuekseen suotuisan sääntely-ympäristön. Yhteistyön avulla pyritään yhdenmukaistamaan akkreditointisääntöjä, -menettelyjä ja -käytäntöjä, jotta on mahdollista edistää ja helpottaa vapaata maailmankauppaa. Edellä mainittu yhteisymmärryspöytäkirja oli EA:n saama ensimmäinen julkinen tunnustus.

— ETA-sopimuksen osapuolina olevat EFTA-valtiot sitoutuivat ETA-sopimuksessa osallistumaan yhtenäismarkkinoihin samoin oikeuksin ja velvollisuuksin kuin EU:n jäsenvaltiot. Koska ehdotettu akkreditointiasetus on ETA:n kannalta merkityksellinen teksti, sen olisi luotava akkreditoinnin käyttöä varten ETA:an kuuluvissa EFTA-valtioissa sama oikeusperusta kuin EU:ssa.

— Näiden suuntaviivojen kanssa sopusoinnussa olevan akkreditointipolitiikan sekä laadukkaan infrastruktuurin kehittämisen olisi oltava ensisijaisen tärkeää Turkissa olennaisena osana EU:n ja Turkin välistä tulliliittoa ja sen asianmukaista toimintaa.

Ottaen huomioon edellä selostetut seikat EA, Euroopan komissio, EFTA ja toimivaltaiset kansalliset viranomaiset vahvistavat olevansa yhtä mieltä monista poliittisista tavoitteista ja akkreditoinnin asemasta niissä sekä suhteidensa ja yhteistyönsä periaatteista ja suunnitelmistaan näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

3. YHTEISET POLIITTISET TAVOITTEET

EA, Euroopan komissio, EFTA ja toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ovat yhtä mieltä siitä, että akkreditointi vaikuttaa merkittävästi sisämarkkinoihin ja eurooppalaisten elämänlaatuun ja että akkreditointi on tärkeä väline, jolla tuetaan yleistä etua koskevaa eurooppalaista politiikkaa ja lainsäädäntöä varsinkin yhteisön yhdenmukaistamislainsäädännön täytäntöönpanossa. Euroopan akkreditointipolitiikalla pyritään seuraaviin tavoitteisiin:

— Tuetaan sisämarkkinoiden asianmukaista toimintaa helpottamalla tavaroiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta sekä turvaamalla niiden kyky täyttää Euroopan talouden ja yhteiskunnan tarpeet. Tuolloin otetaan huomioon kaikki taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöä koskevat näkökohdat sekä muut yleisten etujen suojelun näkökohdat ja ennen kaikkea terveyden, turvallisuuden ja ympäristön suojelun sekä kuluttajansuojan korkea taso.

— Tuetaan kaupan teknisten esteiden poistamista saamalla aikaan luottamusta akkreditoituihin vaatimustenmukaisuuden arviointipalveluihin ja niiden tuloksiin. Tuolloin vältytään moninkertaiselta akkreditoinnilta ja moninkertaisilta tuotteiden, järjestelmien tai palvelujen arvioinnilta jokaisessa maassa, jossa tuotteita ja palveluja myydään, ja tuetaan Euroopan talouden kilpailukykyä.

— Levitetään ja edistetään eurooppalaista akkreditointimallia, jonka periaatteena on, että akkreditointielimet toimivat viranomaisvaltuuksin ja että akkreditointi toteutetaan ilman kaupallisia intressejä ja välttämällä kilpailua akkreditointielinten ja vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten välillä sekä akkreditointielinten kesken.

— Säilytetään akkreditoinnin asema keskeisenä tekijänä, joka luo avoimuutta ja mahdollistaa sen, että viranomaiset ja markkinat voivat luottaa vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksiin riippumatta siitä, toimivatko kyseiset laitokset säännellyllä vai sääntelemättömällä alalla.

— Toimitaan viimeisenä ja virallisena tasona, joka valvoo vaatimustenmukaisuuden arviointia ottaen huomioon vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten teknisen pätevyyden ja ammatillisen luotettavuuden, jotta saadaan aikaan keskinäistä luottamusta.

— Reagoidaan ja mukaudutaan joustavasti markkinoiden sekä kansallisten viranomaisten tarpeisiin ja tarjotaan tärkeää taustatukea kansallisten viranomaisten päätöksille varsinkin silloin, kun akkreditointia käytetään yhteisön lainsäädännön tukena esimerkiksi tehtäessä perusteltu valinta ilmoitettavista vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitoksista, jotka pystyvät suorittamaan yhteisön lainsäädännön mukaisia tehtäviä.

— Lisätään ja yhtenäistetään akkreditointipalvelujen tarkkuutta EU:n ja EFTAn jäsenvaltioissa luomalla akkreditointia koskevat kattavat puitteet, joiden tavoitteena on lisätä akkreditointipalvelujen yhtenäisyyttä, vastaavuutta, avoimuutta ja yhteistyötä sekä säännellyllä että sääntelemättömällä alueella ottaen huomioon vapaaehtoisella alueella toimivien toimijoiden vapaus käyttää niitä.

— Edistetään akkreditointielinten tuloshakuista, laatupainotteista ja yhdenmukaistettua toimintaa ottaen asianmukaisesti huomioon sekä järjestelmän edellytykset että sen tulokset. Akkreditointielinten välistä vertaisarviointia varten käytetään luotettavaa, tehokasta ja hyvin toimivaa järjestelmää, joka perustuu luotettaviin ja avoimiin arviointiperusteisiin ja -menettelyihin.

— Kehitetään ja lisätään jatkuvasti akkreditointielinten asiaan liittyviä tietoja, pätevyyttä ja välineitä, jotta ne pystyvät asianmukaisesti arvioimaan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten pätevyyden määrittämällä niiden teknisen tietämyksen tason ja asiantuntemuksen ja niiden valmiudet suorittaa arvioinnit sovellettavien vaatimusten mukaisesti ottaen huomioon sekä alakohtaiset että lainsäädännölliset näkökohdat.

— Kannustetaan akkreditoituja vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksia kehittämään ja lisäämään jatkuvasti niiden asiaan liittyviä tietoja, pätevyyttä ja välineitä, jotta ne pystyvät tarjoamaan luotettavia ja tunnustettuja vaatimustenmukaisuuden arviointipalveluja.

— Edistetään kaikkien vaatimustenmukaisuuden arviointitoimien korkeaa laatutasoa siitä riippumatta, liittyvätkö kyseiset toimet lainsäädännön täytäntöönpanoon vai eivät, ja varmistetaan kyseisten toimien avoimuus. Tätä varten on tärkeää, että asiaan liittyvät sidosryhmät osallistuvat akkreditointipolitiikan kehittämiseen, jotta varmistetaan yleinen hyväksyntä ja yhtenäinen lähestymistapa.

— Tuetaan tiiviissä yhteistyössä EU:n ja EFTAn jäsenvaltioiden kansallisten viranomaisten kanssa akkreditoinnin käyttöä sellaisilla uusilla toimialoilla ja osa-alueilla, joilla akkreditoinnin tarjoamia mahdollisuuksia ei ole vielä hyödynnetty täysimääräisesti. Tämä koskee varsinkin säänneltyjä aloja.

— Osallistutaan akkreditoinnin kehittämiseen kansainvälisellä tasolla, jotta voidaan lujittaa akkreditoinnin yleisen edun mukaisia näkökohtia ja edistää akkreditointitodistusten ja vaatimustenmukaisuuden arviointitulosten vastavuoroista hyväksymistä ja tunnustamista maailmanlaajuisesti.

— Edistetään EU:n/EFTAn jäsenvaltiossa akkreditoitujen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten antamien testi- ja tarkastusraporttien sekä erilaisten todistusten vastavuoroista tunnustamista, jotta kyseiset laitokset voivat tarjota palvelujaan kaikkialla Euroopassa ja maailmassa ilman, että niiden toimintaan kohdistuu perusteettomia rajoituksia.

— Tarjotaan ehdokasmaille, mahdollisille ehdokasmaille sekä naapurimaille tärkeä väline, jonka avulla tehostetaan niiden talouselämän sopeutumista yhteisön markkinoihin, ja edistetään teknistä yhteistyötä, apua ja sopimuksia vastavuoroisesta tunnustamisesta (MRA-sopimukset) kolmansien maiden kanssa.

— Tuetaan tekniikoiden ja teollisuus- ja palveluprosessien nopean kehityksen edellyttämää tutkimus- ja kehitystoimintaa kaikilla vaatimustenmukaisuuden arvioinnin aloilla ja edistetään vertailutoimien ja pätevyyskokeiden käyttöä, jotta saadaan tosiasiallinen osoitus akkreditoitujen vaatimustenmukaisuuden arviointitoimien tulosten laadusta.

4. **SUHTEITA JA YHTEISTYÖTÄ KOSKEVAT PERIAATTEET**

Kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi EA, Euroopan komissio, EFTA ja toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ovat yhtä mieltä siitä, että:

— EA:n ja Euroopan tason viranomaisten välisten suhteiden, samoin kuin suhteiden kansallisiin viranomaisiin, olisi perustuttava edellä olevassa kohdassa 3 yksityiskohtaisesti esitettyjen yhteisten tavoitteiden tunnustamiseen unohtamatta kunkin vastuualueita ja toimivaltuuksia. Ne korostavat, että jatkuva ja avoin vuoropuhelu niiden välillä on yhteistyön ehdoton perusta.

— EA:n kansallisilla jäsenlaitoksilla on merkittävä asema EA:n, Euroopan komission, EFTAn ja jäsenvaltioiden toimivaltaisten kansallisten viranomaisten välisessä yhteistyössä. Kaikkien asianomaisten elinten yhteistyö ja yhteisymmärrys edellä olevassa kohdassa 3 esitetyistä tavoitteista ovat olennaisen tärkeitä näiden suuntaviivojen onnistumiselle.

— EA:n sisäisissä säännöissä olisi varmistettava, että akkreditoinnin sidosryhmät sekä säännellyllä että sääntelemättömällä alueella ovat asianmukaisesti edustettuina, jotta kaikki mahdolliset näkökannat otetaan huomioon laadittaessa akkreditoinnin suuntaviivoja ja muita asiakirjoja ja jotta menettelyt ovat avoimia ja selkeitä.

— Akkreditointipolitiikan kehittämisessä ja täytäntöönpanossa olisi varmistettava johdonmukaisuus ja yhtenäisyys sekä Euroopan että kansallisella tasolla ottamalla käyttöön tehokkaita viestintäkanavia ja sitoutumalla vaihtamaan tietoja aktiivisesti.

— On olennaisen tärkeää, että pyritään reagoimaan nopeasti ja asianmukaisesti eri alojen markkinoiden erilaisiin tarpeisiin ja kansallisten viranomaisten tarpeisiin; kansallisten viranomaisten odotetaan käyttävän akkreditointia mahdollisimman suuressa määrin, varsinkin yhteisön lainsäädännön tukena.

5. **TÄYTÄNTÖÖNPANO**

Edellisissä jaksoissa esitettyjen näkökohtien perusteella EA odottaa, että Euroopan komissio, EFTA ja toimivaltaiset kansalliset viranomaiset

— pitävät yllä selkeää lainsäädännöllistä ja poliittista kehystä akkreditoinnille, mikä on keino luoda luottamusta vaatimustenmukaisuuden arviointiin ja arviointitulosten vastavuoroiseen tunnustamiseen.

— käyttävät akkreditointia, kun se on tarkoituksenmukainen väline yhteisön lainsäädännön ja politiikan täytäntöönpanon tukena, ja tukevat akkreditoinnin käyttöä kyseisiin tarkoituksiin.

— edistävät kansainvälisissä suhteissaan eurooppalaista akkreditointimallia, jonka periaatteena on, että akkreditointielimet toimivat viranomaisvaltuuksin ja että akkreditointi toteutetaan ilman kaupallisia intressejä ja välttämällä kilpailua.

— kuulevat EA:ta, tekevät sen kanssa yhteistyötä ja ottavat sen mukaan toimiin, kun on kyse sellaisista teknisistä kysymyksistä, jotka liittyvät vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevan yhteisön lainsäädännön ja politiikan täytäntöönpanoon ja toimivuuteen sekä akkreditointiin; tavoitteena on edistää yhteisön politiikkaan ja lainsäädäntöön liittyvien asiaankuuluvien vaatimusten yhdenmukaistettua, johdonmukaista ja uskottavaa soveltamista.

— pyytävät EA:lta vastauksia teknisiin kysymyksiin tai tarvittavaa asiantuntija-apua tapauksen mukaan, kun kehitetään yhteisön aloitteita tukevia erityisjärjestelyjä.

— varmistavat, että EA:lla on mahdollisuus osallistua tosiasiallisesti eri alakohtaisiin työryhmiin, jotka vastaavat akkreditointiin liittyvän yhteisön lainsäädännön kehittämisestä ja täytäntöönpanosta, ja pyytävät EA:ta kehittämään ja tarkistamaan alakohtaisia akkreditointiohjelmia, joiden on täytettävä säädetyt yksityiskohtaiset tekniset tai terveyteen, turvallisuuteen tai ympäristöön liittyvät erityisvaatimukset yhteisön lainsäädännön kattamilla aloilla.

— asettavat – tapauksen mukaan – EA:n käyttöön Yhteisen tutkimuskeskuksen, ja varsinkin sen Vertailumateriaalien ja -mittausten tutkimuslaitoksen (IRMM), asiantuntemuksen, kun kyseessä on vaatimustenmukaisuuden arviointitulosten laadun parantaminen.

— ottavat järjestelmällisesti huomioon EA:han turvautumisen vaatimustenmukaisuuden arviointia, laatua, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten pätevyyttä sekä akkreditointia koskevissa kysymyksissä, kun ne käyvät kansainvälisiä neuvotteluja kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen kanssa ja kun ne panevat täytäntöön kolmansien maiden kanssa tehtyjä kauppasopimuksia.

— pyytävät tarvittaessa EA:lta neuvontaa ja toimivat sen kanssa yhteistyössä, jotta perustetaan ja pannaan täytäntöön kolmansille maille tarkoitettuja teknistä apua ja yhteistyötä koskevia eurooppalaisia ohjelmia akkreditoinnin ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin alalla.

— edistävät mahdollisuuksien mukaan koordinoitua lähestymistapaa akkreditointikysymyksissä EA:n ja sen jäsenelinten sekä asianomaisten kansallisten viranomaisten välillä, varsinkin yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanon tukena.

— edistävät omissa yksiköissään tiedottamista akkreditoinnista ja sen tarjoamista mahdollisuuksista.

— tukevat EA:ta, kun se edistää eurooppalaista akkreditointimallia kansainvälisillä akkreditointifoorumeilla kuten ILAC:ssä ja IAF:ssä sekä muissa alueellisissa akkreditointia koskevissa yhteistyöhankkeissa.

— tukevat EA:ta, kun se pyrkii lisäämään toimintansa tehokkuutta ja vaikuttavuutta kehittämällä jatkuvasti toimintaansa ja ammattitaitoaan.

Euroopan komissio, EFTA ja toimivaltaiset kansalliset viranomaiset puolestaan odottavat, että EA

— toimii jatkossakin Euroopan kansallisten akkreditointielinten yhteistyöverkostona, joka edistää akkreditoinnin vastaavuutta, avoimuutta, johdonmukaisuutta ja tehokkuutta kaikkialla EU:ssa ja EFTAssa sekä niiden ulkopuolella.

— hoitaa yleisen edun mukaista tehtävää, jonka tavoitteena on luoda ja pitää yllä luottamusta vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksiin ja niiden tuloksiin, ja edistää avointa ja laatupainotteista järjestelmää kyseisten laitosten pätevyyden arvioinnissa.

— käyttää perusteellista, avointa ja yhdenmukaista eurooppalaista vertaisarviointijärjestelmää ja jatkaa järjestelmän parantamista. Olisi annettava varmuus siitä, että vertaisarvioinnin läpäisseillä akkreditointielimillä on tarvittava tekninen asiantuntemus ja valmiudet arvioida ja seurata säännöllisesti vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten teknistä pätevyyttä ja antaa siitä todistus varsinkin silloin, kun eurooppalaisen akkreditoinnin rakenteeseen kuuluvat jäsenet toteuttavat akkreditointia yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanon tukena.

— varmistaa, että sen jäsenten välinen vertaisarviointi suoritetaan niin, että tulokset ovat samat kaikkialla EU:ssa ja EFTAssa ja että ne julkaistaan ja voidaan perustella luotettavien ja avointen arviointiperusteiden ja -menettelyiden avulla, asianmukaiset muutoksenhakumenettelyt mukaan luettuina. Vertaisarviointia olisi myös käytettävä esikuva-analyysin välineenä, joka kannustaa parantamaan toimintaa.

— ottaa käyttöön arvioijille tarkoitetun asianmukaisen koulutusjärjestelmän, jotta vertaisarvioinnissa tehdyt arvioinnit ovat luotettavia, vertailukelpoisia ja yhdenmukaisia.

— varmistaa, että sen jäsenelimet ovat täysin vastuuvelvollisia kaikille sidosryhmille, toteuttavat akkreditoinnin voittoa tavoittelemattoman toimintana, eivät tarjoa vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten suorittamia toimia eivätkä kilpaile muiden akkreditointielinten kanssa. EA:n olisi myös huolehdittava jäsentensä kautta siitä, että niiden akkreditoimat vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset eivät aiheuta tarpeetonta rasitusta talouden toimijoille. Jäsenten akkreditoimien vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten olisi lisäksi otettava toiminnassaan huomioon yritysten moninaisuus, kokoerot ja toiminnalliset ominaispiirteet alentamatta tarvittavaa suojelu- tai laatutasoa. Luottamuksellisuutta koskevat tarvittavat vaatimukset olisi myös otettava huomioon. EA:n jäsenelinten odotetaan vastaavasti käyttävän tarvittavaa teknistä asiantuntemusta ja valmiuksia arvioidakseen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten teknistä pätevyyttä ja antaakseen siitä todistuksen ja seuratakseen akkreditoituja laitoksia säännöllisesti. Jos kyseessä ovat yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanoa tukevat elimet, on huolehdittava tarvittavasta koordinoinnista EU:n ja EFTAn jäsenvaltioiden kansallisten viranomaisten kanssa ottaen huomioon, että EA:n jäsenelinten velvollisuudet ja tehtävät on erotettava muiden kansallisten viranomaisten velvollisuuksista ja tehtävistä.

— mahdollistaa tietojenvaihdon sellaisista akkreditointikysymyksistä, joilla on merkitystä erityisesti tutkimus- ja kehitysaiheiden kannalta. EA:n olisi autettava Euroopan komission Yhteistä tutkimuskeskusta – IRMM:ää, kun määritetään prioriteetteja ja käytännön järjestelyjä laboratorioiden välistä yleiseurooppalaista vertailu- ja koulutustoimintaa varten. Tarvittaessa EA:n odotetaan edistävän pätevyyskokeiden menetelmien kehittämistä ja tarjontaa. Lisäksi EA:n olisi tarpeen ja tapauksen mukaan tehtävä yhteistyötä Yhteisen tutkimuskeskuksen – IRMM:n kanssa aloitteissa, joiden avulla pyritään levittämään metrologian toimintamalleja ja käytänteitä kaiken kaikkiaan akkreditointiin ja akkreditoituihin vaatimustenmukaisuuden arviointipalveluihin.

— kuulee tarkoin Euroopan komission, EFTAn sekä jäsenvaltioiden kansallisten viranomaisten kannanottoja, kun on kyse yhteisön toimivaltaan liittyvistä toimista.

— reagoi nopeasti ja asianmukaisesti eri alojen markkinoiden erilaisiin tarpeisiin ja kansallisten viranomaisten tarpeisiin, varsinkin kun kyseessä on yhteisön lainsäädännön täytäntöönpano ja kehittäminen. EA:n on tehtävä kartoituksia ja tiedotettava puuttuvista välineistä, jotka liittyvät yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanoon, ja mahdollisuuksien mukaan osallistuttava pyydettäessä sellaisten välineiden kehittämiseen.

— ottaa akkreditointiin liittyvissä poliittisissa kysymyksissä asianmukaisesti huomioon neuvonnan ja ohjeet, joita Euroopan komissio ja EFTA tarjoavat, jäsenvaltioiden kansallisten viranomaisten kuulemisen jälkeen.

— tiedottaa Euroopan komissiolle ja EFTAlle yhteisen edun mukaisista kehitteillä olevista toimintalinjoista ja toimista ja raportoi säännöllisesti EA:n uusista strategioista ja toimintalinjoista.

— tekee yhteistyötä sidosryhmien ja asianomaisten osapuolten kanssa sekä perustaa ja pitää yllä asianmukaisia järjestelyjä, joiden avulla ne voivat tuoda näkökantojaan esiin.

— varmistaa käyttämiensä menetelmien avoimuuden, selkeyden, vastaavuuden ja pätevyyden. Ennen kaikkea suuntaviivoja laadittaessa olisi oltava mahdollisuus esittää kaikkien sidosryhmiä edustavien tahojen näkemykset ja kannanotot. On varmistettava säännöllinen tietojen toimittaminen kansallisille viranomaisille ja vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksille sekä yhdenmukaisuus kansainvälisellä tasolla aina kun se on tarkoituksenmukaista.

— sitoutuu toteuttamaan tehokasta ja laadukasta akkreditointia, joka tuo lisäarvoa kaiken kaikkiaan vaatimustenmukaisuuden arviointimarkkinoille. EA:n ja sen jäsenten odotetaan ennen kaikkea kehittävän ja toteuttavan asianmukaisia strategioita ja menettelyjä, joilla voidaan jatkuvasti parantaa toiminnan tehokkuutta sekä pätevyyttä.

— osallistuu aktiivisesti kansainvälisten järjestöjen toimintaan akkreditoinnin alalla ja raportoi kyseisestä toiminnasta Euroopan komissiolle ja EFTAlle.

— sitoutuu Euroopan ja kansainvälisellä tasolla mukauttamaan vertaisarvioinnin läpäisyä koskevia voimassa olevia sääntöjä, jotta vertaisarviointiprosessiin voivat osallistua kaikki kansallisesti tunnustetut akkreditointielimet kaikilla teknisillä aloilla, riippumatta akkreditointielimen koosta ja akkreditoitujen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten lukumäärästä.

— toteuttaa ja tukee toimia, joilla parannetaan eurooppalaisen akkreditoinnin näkyvyyttä ja edistetään eurooppalaista akkreditointimallia.

— kannustaa EU:n tai EFTAn jäsenyyttä hakeneiden maiden akkreditointielimiä kehittämään toimintaansa, jotta ne voivat osallistua täysimääräisesti EA:n toimintaan ja saavuttaa sen jäsenyyden. Myöntää täyden jäsenyyden, kun asiaankuuluvat ja hyväksytyt edellytykset täyttyvät. Kannattaa laatuinfrastruktuurien kehittämistä kyseisissä maissa.

— tekee yhteistyötä Euroopan komission, EFTAn ja toimivaltaisten kansallisten viranomaisten kanssa teknistä apua ja yhteistyötä kolmansien maiden kanssa koskevien yhteisön ja EFTAn ohjelmien kehittämiseksi ja täytäntöönpanemiseksi.